

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többesűri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 80 kr.

Magyar helynevek.

Debreczen, aug. 15.

A szászok belügyminisztere lehet igen kitűnő államférfi, de otthon az ő csendes kis hazájában aligha akarják elősmerni az ő fényes államférfi tulajdonait. Nem valami nagyon imponálhat az ő népének a szász belügyminiszter ur s tán ép azért találja szűknek Macedoniát. Mert könnyen érthető dolog, minden művelt miniszternek rosszul esik, ha a nevérol nem tud a világ, hátha még a saját hazája sem vesz tudomást a létezéséről. A szászok belügyminisztere ugyálszik megirigyelte a Waldek-Russeauk, a Cavignacok módját, a mely francia kollegáiról mégis csak esik hébe-hóba szó a Nyugat újságaiban. És ő is hirre vágyott, a szász belügyminiszter, akinek a nevét mindeztideig ki sem hallotta emlegetni tul Lipcse és Drezda határan. A szász kormányának ez az érdemes tagja a mint a jelek mutatják, arra határozta el magát, hogy először és mindenekelőtt Magyarországon teszi a nevét ismeretessé. Egyszerűen bele prypálkodott tehát idegen ország dolgaiba.

Mit tett Szászország belügyeinek vezetője? Utasította az összes alá rendelt hatóságokat, hogy ha a magyar hatóságokkal érintkeznek, kizárólag az erdélyi városok és községek régibb időkről fennmaradt német helyneveit hasz-

nálják hivatalos írásaikban. Meg is okolta ezt a rendeletét azzal, hogy a helyneveket magyarosító törvény csak a magyar hatóságokra bir érvénynyel, míg ennek a német birodalmi hatóságokkal való hivatalos érintkezésben semmiféle jelentősége nem lehet. Vagyis elcsürte-csavarta idegen állam törvényét a miniszter ur, s kedveskedni akart az ő imádott háza népének azzal, hogy üt egyet az amugy is kiállhatatlan és kellemetlen szomszédon.

Már pedig a szászok belügyminiszterének egyenesen nem volt joga ezt a tapintatlan rendeletet kiadni. Nem volt joga beleavatkozni más állam ügyeibe, nincs joga képviselni a német külügyminiszterium hatáskörét és nem lehet joga megzavarni az államok harmoniáját. A derék belügyminiszter ur szóval nagyon nagyon népszerűtlen vállalkozásba kezdett, könnyelmű vállalkozásba, melynek távolról sem gondolta meg a következményeit.

Lám a magyarországi barbárok mindenkor lesznek annyira udvarias gentlemanek, hogy a Lipcsebe való hivatalos írásaikat Leipzigba czimezik, a drezdai illetőségű leveleiket pedig Drezdenbe adresszálják. No már csak azért is, mert máskép el se vinné a posta az Elster partjára. S tulajdonképpen ilyenformán áll a dolog minálunk is, ámbátor a szászok belügyminisztere pogány rendelettel óhajtana változtatni a régi soror.

Mert például az a rendelet a magyarországi távirtda forgalom tekintetében meg sem állhat, csupán azért, mivel az internacionáli távirtda forgalomban rég meghatározta a helységneveket az ugynevezett Nomenclature Telegraphique, a melyet Bernben a központi iroda szerkesztett.

Ebben a nemzetközi helységnevtárban pedig tudunkkal egyetlen egy magyar távirtda hivatalnak sincsen német neve, mert a magyar posta és távirtda igazgatás a legutóbbi reviziónál az összes idegen helységneveket kiküszöbölt és így nincs már többé Klausenburg és Skhässburg Magyarországon. Egyébként pedig a magyar postai közegeket ki sem vonhatja felelősségre, ha a Fünfkirchenre czimzett levelet — csak azért, mert nem tudják merre van az ő templom város — némi késedelemmel találtak kézbesíteni.

A szászok belügyminisztere tehát tullót a célon messzire s eltévedt nyilával sebet ütött a magyar nemzeti érületen. Ezt a baklövést — önszántából vagy felsőbb parancsra — bizonyára reparálni fogja a szász királyság belügyeinek vezére, aki előreláthatóan visszavonja azt a rendeletét, amelynek érvényt aligha tud szerezni.

A hinta.

Irta: **René Maizeroy.**

— A Debreczen tárczája. —

Elgaggottan, viaszállarchoz hasonlatos ranczos arccal, melybe mintha gyermeki kéz vajt volna mély barázdákat a körmével, puffadt pillái alatt kialvó tűzű szemekkel, bizonytalan lépteit aranyfogantyus bottal igazgatja a fekete fátylakba burkolt megszánni való magános nő; aki panaszos hangokat hall az éjszakában és smaragdgyűrűs fehér kezein mindig vérfoltokat vél látni; a főként kóbor hölgy mint valami gonosz tünder szünetlenül csak szerencsétlenséget arasztott a férjére és fiára és most a könyörületes menybolt alatt hasztalan keres nyugalmat és fedetést, pedig nagyon jól tudja, hogy senki sem ismerne rá többé, hogy az utcákon és tereken ő is csak olyan járókéló alak volna, mint bármely más halandó, akit sem sértegetni, sem köszönteni nem akarnak többé; ez a magános nő Mária Gloriosa királyné.

Évekig élt már számkivetésben, de most végre engedett a gyöttrő kísértésnek és rövidke időre visszaszállt egykori fővárosába; elzarándokolt a diadalivék fele, melyek alatt kibontott zászlókkal, csillogó kivont kardok köztette, dicsőségének és szépségének tudatában, hatlovas di-zhintón vágatott tova hajdanában; elzarándokol a paloták felé, me-

lyeket ellenség és nyers tömeg rombolt, gyujtogatott, döntött romokba.

Csekély számú hívei maradtak, kiknek körében ugy érezte magát, mintha most is királyi udvar venné körül.

A királyné pedig megvetéssel teli közönyt szinlelt és ugy mutatta, mintha majdnem örülne neki, hogy megszabadult a trón gondjaitól; mosolyogva bölcselkedett és olyan hangon beszélt, mintha más emberek kalandjait mesélgetné.

Én ismertem a zajongó tömeget, mely koronákat és virágokat dobál felénk, mintha örütségből tenné; ismertem a tömeget, melyből az anyák gyermekeiket nyujtják felénk s a férfiak vig dalokat énekelve, eszeveszetten éljenezve és selyemruhák szegélyét csokolva, maguk vonják a hintókat; ismertem a tömeget, mely olyan vakon ragaszkodik a kedveltjéhez, mint ahogy a férfi balványozza imádott szeretőjét és oly rendithetlenül hisz a választottjában, mintha magát a csodatevő Maddonnát látná. A thüringiai háboru végén láttam ilyenek a tömeget, azon az estén, mikor a város ki volt világítva, a harangok csengtek-bongtak, ahogy csak tellet tőlük, mindenünnen zenező felegetett egymásnak, trombiták harsogtak, megsebesült katonák rongyos egyenruhában sorjáltak el előttünk és büszkén lépkedtek a csatákban zsákmányul ejtett ellenséges zászlók után. Én ismertem a gyülölettel teljes, fekevesztett tömeget, a mely vérbe borult szemmel ugy rohan reánk, mint

a kopófalca az üldözöbe vett vadra, a mely sárba tiporja a királyi jelvényeket, amely a szentek szobraival, a paloták kepeivel, butorsíval komor örömtüzeket gyujt az utcák sarkán, amely trágár dalokat ordít fülünkbe, amely keres bennünket, amely üldöz bennünket, amely ezer meg ezer karjával halálra öl bennünket.

Akkor láttam ilyenek a tömeget, amikor minden reményeink romba dőltek, a vesztett ütközet után következő napon, melyben a kétségbeesett királynak nem sikerült meghalni, hanem átadta kardját az ellenségnek, hogy hadai romjaiak megmentse az életét.

Már most ismerem a tömeget, mely nem emlékszik többé reám, hanem minden gyöngédebb érzelem nélkül tör felém és én ezt a tömeget jobban szeretem, mint a másikat.

A régi udvarhölgyek bizonytalan szomorúsággal lopva pillantgattak egymásra és az udvarnagyk bizonytalan forrongásokat nyomtak vissza megkövesedett szívök legmélyébe.

A királynénak pedig az a különös szélsége támadt, hogy mielőtt visszatérne a számfizetésbe, a pompás és mogorva kastélyba, melyet még friss halmok vesznek körül, még egyszer elvezette magát Saint-Clodoald romjaihoz, a gyönyörű lakba, melybe egykor, mint Marie Antoinette Versailles-ba, az augusztusi hőség elől visszavonult és ahol egykor a szokókutak hűvös legében, a rózsák balzsamos

Magyarság.

— aug. 15.

Mikor Árpád a magyarok mai hazájába belépett, itt a hatezer négyszög-mértföldnyi területen, csak két kis vidéken talált rendezett állami alakulást. Az egyik volt Stájer nyujtványa a Balaton felé, a másik Morvaország nyujtványa a Vág völgye felé; amaz délszláv, ez tót birodalmocska. De azért az országnak többi része sem volt néptelen; itt laktak összevissza keveredve, mint egész vagy fénomádok: a pannonok vagy őslakók (aborigines), illirek, dákok, rómaiak, germánok, hunnok, avarok s bizonytalan turáni és szláv törzsek. Mind a megnevezett népek történelmi népek voltak ezen a földön, a megelőző ezer évben itt birodalmuk volt, melynek elpusztulása után a töredékeik itt maradtak s az egész mai országunk területén lehettek egy félmillión.

Ebbe a káoszba vonult be az Árpád népe. E népnek szamárt Ib en Daszia egykoru arabok író, huszezer lovas fegyveresnek mondja, a mely összesen százhuszezer embernek felel meg; de Vámbéri, igen jó okok alapján csak harmincezerre becsüli. Elég kis szám mind a kettő az itt talált embertömeghez arányosítva s még ez a kevés sem volt tiszta turáni, mert a magyar már az ázsiai lakóhelyén átment a perzsa és orosz keresztkezésen s a vándorútjában, Beszarábiában jelentékeny mennyiségű zsidót is vett fel magába. Ennek a zsidókeveredésnek jelentékenynek kellett lenni, mert a vándornépnek egy elég nagy része a zsidóvallást is bevette, sőt még a nyelve is megérezte a héber hatást.

Árpádnak ez a kis számu népe nemcsak a mai magyar birodalomban telepedett meg, hanem mindjárt elfoglalta Stájer is az Alpokig s Szerbiát és Boszniát is a hegyekig; e földeknek ura is maradt több századon át s aránylagosan telepedett le ezeken is. A megtelepedés után összeházasodott az itt talált szláv és german népekkel s velők egy új fajt alapított; nyelv tekintetében pedig Stájerben és a Drávan túl a magyar olvadt be amazokba, ellenben a többi részen ő volt a beolvasztó. Mire ez az összeolvadás be volt fejezve: az így képződött új fajban bizony az Árpád vére csak egy kis percet lehetett, a germán és szláv vér sokkal nagyobb tömegével szemben s még ez a kis percet is megkisebbedett később, a törökvilág utáni telepítések következtében.

Illatában, a nagy fák alatt sétálgatott, muszelin ruhában és szalmakalaposan.

Szeptember havának utolsó hetén történt.

A nagy kömedencék poshadó vizében visszatükröződtek az égen elvonuló szürke fellegek, visszatükröződtek a madarak, a haláltusát küzdő pillangó módjára kavargó vörös és sárga falevelek, melyek csapatostul uszalkának a víz színén és füzerekké húzódnak széjjel.

A levegő az elhagyott temető nyomasztó illatával volt terhes és a diszjúktól megfosztott, mindenféle irka-firkával bemocskolt szoboralapzatok szerencsétlenségére, reménységek és boldogságok megsemmisülésére emlékeztettek.

Az ágyugolyóktól megszaggatott, lángoktól megrágott alaktalan romok között, ahonnan erkelyeknek rozsdáette vasrácsai lógtak lefelé, ahol imitt-amott elhalványult falfestmények nyomai tüntek elő, a buja örökzöld bokrokon, a kopasz cserjék vesszőin, a loncok indáin, mindenütt hollók károgtak és vadgerlicék bugtak.

Még nehezkesebben lépdelve, még jobban rájörbedve a botjára, merev tekintettel, márványfehér arccal, az őt visszatartani akaró örök szavát nem is hallva, mint az alvajáró tévelygett Mária Gloriosa egyik teremből a másikba, egyik halom törmeléktől a másikig botorkálva.

Egyszerre csak odaért a bekerített darab földhöz, melyet a király adott a fiának, a szegény kis Lajos hercegnek; kis kert volt ez,

Megkisebbedett, de nem vesztett el, sőt jelen van mindenütt és mindnyájunkban ezen a 6—8 ezer négyszög-mértföldnyi területen, mintegy 25 millió emberben: a stájerországi-ban, a lipitói tóiban, a mosoni németben és a horvátban épen úgy, mint a székelyben és az abauji nemesben. Ez a tömeg ember, bár három nyelvet beszél, de fizikai mivoltára és géniuszára nézve egy és ugyanaz a faj. A magyar nem török többé, sem kirgiz, sem turkoman: de Stájernek és a Száva két partjának lakója sem germán vagy szláv; hanem mindegyik e három alapfajnak kémiai keveredéséből előállott új faj. Különösen áll ez horvát testvéreinkről, a kikkel a vegyülésünk ezer esztendő óta folyvást tart és oly teljes, hogy még azt sem lehet mondani, hogy bennük a harmas keveredés aránya más, mint bennünk. Hasonlítsd össze a horvátot a tiszta szlávval, mindjárt meglátod közöttük a különbséget mind a testalkaton, mind a lelki szerkezeten; és egy felületes tekintet is azonnal meggyőz felele, hogy a baranyai kalvinista magyarban a délszláv vér erősebb, a turáni gyengébb perczenben van jelen, mint a turópolyai horvát nemeségben, habár az horvátul beszél. A magyarnak és horvátnak géniusza és lelki világa is ugyanaz, úgy, hogyha Petrovic-Sándor magyarul énekel, akkor ő a magyar géniusz megtestesülése s ha horvátul énekel, akkor egész horvát. Itt két nyelv mellett teljesen ugyanaz a testi és lelki képződmény, — egyszóval kifejezve: ugyanaz az etnografiai képződmény áll fenn, úgy, hogy a ki a horvátok közül minket gyűlöli, az a saját veret gyűlöli.

Az elmondottak után Tallián Béla mondaná, hogy itt vegyes vérből is lehet magyarnak születni, nem frázis többé; hanem tökéletes tudományos igazság; sőt tulajdonképpen úgy áll a dolog, hogy itt csakis vegyes vérből lehet születni, mert tiszta vér nincs.

E harmas vegyüleknek, a melyhez még apróbb vegyek is járultak, eredménye ezen a földterületen a mai magyar nemzet. Ennek, faji szerkezetére nézve az is tagja közöttünk, a ki nem beszél magyarul, mert a harmas keveredés ennek a verében is benne van s tehát idegen ajakkal is lehet magyarnak születni; sőt ezen a területen a legjobb akarat mellett sem lehet többé sem töröknek, sem németnek, sem szlávnak születni, hanem csakis magyarnak.

Ma már tiszta magyar vér nem az, a kiben az Árpád népének vére vegyületlenül

melyben a fürtös haju, álmodozó gyermek együgyű virágokat nevelt, csupa olyanokat, aminőket az alázatos kis emberek kedvelnek; pihenő idejének legtöbb részét itt szokta volt tölteni a gyermek.

Csalán, tövis, bogáncskóró, szarkaláb, galagonya verte fel a kertecskét, úgy hogy alig lehetett ráismerni, csak két fűzfa menekült meg a pusztulástól és közöttük lógott egy hintának maradványa, melyen a kis herceg hangos örömmel oly sokszor lóbázta magát.

Mária Gloriosa egy fönséges kézmozdulattal eltávolította kisérétet, egészen magára maradt a bekerített helyen, gondolkodott és imádkozott, azután könyves szemmel, mint a magába szálló bűnös, a ki jóvá nem tehető hibáinak súlyát méregeti, odajárult az erkelyéhez, a rothadásnak indult darab fához s hosszasan rászoritotta remegő és lázas ajkait.

Leszállt az est, mely nedves volt és jéghideg.

És a mint a trónjavesztett királyné föl-emelkedett és visszament a hintához, mely egy fasorban várt rája, akkor olyan rettentés érzése volt, mintha láthatatlan kezek fátylánál és ruhájánál fogva visszatartának, térdre rogyott és a kétségbeesésnek egy hosszan elnyújtott kiáltását hallatva, elájult. Imádkozás közben ruházatába kapaszkodott a tövis, és most mintha leánczolva tartaná . . .

Francziából fordította: **Marquis Géza.**

áll fenn, mert ilyen talán egy sincs több; hanem az, a kiben a harmas keveredés immár tökéletesen végbement.

Teljesen hasonló ehhez az angol faj helyzete. Az angol nemzet is, épen úgy, mint a magyar, néhány apróbb tényezőn kívül három főfajnak a keveredéséből kezdődött; mindazáltal minden nap halljuk a szájából a tiszta angol vér emlegetését. De ez alatt nem a tiszta szászát, vagy brittet érti, mert ilyent ott talán egyet sem lehetne biztosan kimutatni; hanem érti a valamennyinek keveredéséből kifejeződött új fajt, a mai angol nemzetet. Az irlandit, bár angolul beszél, nem tekintik angolnak, mert ez fajilag nem a harmas keveredés eredménye.

Ez alakulásnál fogva a magyar nemzet nem joga van itt a Kárpátvölgy birodalmában, 6—8 ezer négyszög-mértföldön nemcsak élni, hanem uralkodni is; és csakis ennek az egynek van az uralkodásra joga, nem köteles ebben mással osztozni;

joga van e területen minden vegyes vérűt és idegen ajkút magyarnak tekinteni; joga van ezektől a magyar hazafiságot és hűségét követelni s mindazt, a ki e hűségét bármely más nemzetiségi alapon megsérti: méltán és jogosan nevezheti a haza és nemzet árulójának.

Hogy a magyar nemzet a maga uralmát mindig bölcsességgel, nagylelkűséggel és hősiességgel gyakorolta: az az ő uralkodói jogát csak fokozza.

A rennesi tárgyalás.

Merénylet Labori ellen.

A szenzációkban ugyancsak bővelkedő tárgyalás ma oly mozzanattal gyarapodott, a melynek kétségkívül mélyebben rejlő okai vannak. Az egyik védő ellen intézett merénylet végrehajtója aligha a saját szakállára és saját inicziatívájából követte azt el. A köztársaság ellen tervezett és idejekorán teleplezett merényletnek szálai kétségkívül egybe-szövődnek ezzel a merénylettel, a melyről a felhivatalos táviratok a következőket jelentik:

Laborit a tárgyalásra menet revolverrel hátbalölték és meglehetősen súlyosan megsebesítették.

Labori ellen elkövetett merénylet híre nagy izgatottságot kelt.

Labori ma, mint rendesen, reggel negyed 7 órakor a Place Laennecen levő lakásáról kíséret nélkül a gimnáziumba ment. Mikor a Vilain csatorna két ágát összekötő hidra ért, a mely a Quai Chateaubriand legvégén van, egy rongyosan öltözött ember, aki egy fal mögött leselkedett rá, hozzálépett és revolverrel rálőtt. Labori, aki rendkívül erős ember, megtántorodott és néhány pillanat múlva elesett. A lövésre azonnal odasietett néhány ember, a kik a sebesültet első segélyben részesítették.

Mindenki Laborihoz igyekezett, aki minden ereje megfeszítésével maga vetette le kabátját. A golyó a hát közepén furta át a kabátját és belefuródott a husba. Minthogy a merénylet körülbelül 1000 méternyire a gimnáziumtól játszódtott le, azonnal híre ment az esetnek. Csakhamar számos újságíró, ügyvéd és csendőr gyűlt össze a Chateaubriand hidon.

Labori kérésére odavitték Reblus drt, a ki a sebesültet lakására vitette. Labori, aki nagyon gyöngé, de eszméletlen volt, kocsiába szállt, a melyen kivülről Hild nevű titkára és Monira ügyvéd foglalt helyet. A merénylet megszökött, még pedig mindjárt a lövés után a csatorna mentén. Mosonók, kik a merénylet szökni látták, hozzávetőleg leírták a külsőjét. E szerint a merénylet középtermetű ember, ruhája szegényes és posztósapkát viselt. Laborit nem egy, hanem két golyó találta, még pedig a hátán és arcan.

Demange-on kívül a prefektus és más magasrangú hivatalnokok is látogatást tettek. Labori-nál. Labori sebesülése nem olyan súlyos, mint kezdetben hitték, mert a golyó nem nagyon mélyen hatolt a testbe. A merénylet szemtanúinak kiállításaira öb munkás a kik egy kövel megrakott hajó kipakolásával

foglalkoztak a tettesre robant és egyik megkísérelte őt elfogni. A merénylő revolverével fenyegette a munkást és ezt kiáltozta:

— Bocsássatok el, éppen most öltem meg Dreyfust!

A megriadt munkás futni engedte a merénylőt, a ki futása közben így kiáltozott:

— Belegrom a vízbe!

Azutó a m-zökön keresztül furott és végül Gast, Piequart és a rendőrök, akikhez csendőrök is csatlakoztak körülkerítették és valószínűleg hamarosan elfogják.

A mai tárgyalás.

A gimnázium körül ma reggel ismét nagy élénkség uralkodott. Midőn a tanúk tárgyalási teremben vonultak, egyes kiáltások hangzottak fel. Hét óra 25 perckor a terem már tulzsufolva volt. A hallgatóság között számos katonatiszt jelent meg, továbbá az úgynevezett fehérhölgy. Severine asszony Jaures stb.

A közönség körében szenvedélyes vita folyt a szombati tárgyalás eredményéről és a mai tárgyalás előrelátható menetéről. 1/7 órakor elterjedt az a hír, hogy Labori védő revolvermenyilet áldozatává lett és hogy a teremből hívtak orvos melléje.

Nemsokára e hír vétele után megjelenik Colonel, Demange védő titkára és igazolja a hír valóságát, közölve a közönséggel, hogy Labori revolverrel hátbaölték, a mely lövés súlyosan megsebesítette Laborit. (Labori fiatal nevével Renneshez közel egy nyaralóban lakik és mindennap gyalog szokott a tárgyalásra bejönni, a mit ma is megtett.)

Colonel közlése óriási izgatottságot keltett. Severine irónó antirevizionistákhoz fordulva, felkiáltott.

— A ti művetek volt e merénylet! Ti zavarjátok e ennyire az emberek fejét.

Mayer Arthur, a Gauois igazgatója így válaszolt:

— Ily vadságot senki sem fog mentetgetni. Mi valamennyien felelősek vagyunk.

Mayer Arthur szavait a közönség tiltakozással fogadta. A teremben levő csendőrök a terem kiürítésével fenyegetőztek.

Ekkor vonul be a törvényszék. A bíróság tagjainak, úgy látszik, még sejtelmük sem volt a merényletről. Taunay hírlapíró vitte a hírt a terembe. A hír vétele után az antirevizionistákat a legnagyobb szidalmakkal halmoztak el a közönség egyes soraiból.

Amint Jouaust ezredes belépett, azonnal szólalt és mert a nagy zaj okát nem tudta, a közönséget a terem kiürítésével fenyegette.

Demange felvilágosítása után és egyenes kérdésére az elnök pár percze felfüggesztette az ülést.

7 óra 20 perckor újra megnyílik az ülés.

Demange jelenti, hogy Labori sebe ugyan nem nagyon komoly, de a tárgyaláson még sem vehet részt.

Most bevezetik Merciert, Casimir-Perier a tanúk padján ül.

Mercier.

Jouaust kérdést intéz Mercierhez a borderóra vonatkozólag.

Mercier: Nem tudom, vajjon a borderóban felsorolt okiratok eljutottak-e valaha idegen hatalmakhoz vagy sem. (Mozgás és csodálkozás a közönség körében.) Nem tudom, hogy Esterházy, ha azt állítja, hogy ő írta a borderót, ha z u d i k l

Demange néhány kérdést akar intézni, de kijelenti később, hogy inkább később fogja azokat intézni Mercierhez, ha őt Casimir-Perierrel szembesítették. Kéri a szembesítést.

Elnök a szembesítést elrendeli, mire Casimir-Perier Mercierhez lép.

A szembesítés.

Casimir-Perier így felel az elnök felszólítására.

— Kijelentem újból, hogy Mercier nekem azt mondotta, hogy a borderóban felsorolt okiratok nem nagy jelentőségűek, kijelentette továbbá előttem többször azt is, hogy elég ha a hadügyminiszeriumban némi válto-

zások történnek, mert akkor ezen okiratokat értéktelenné lehet tenni.

Mercier: Azt hiszem, hogy Casimir-Perier ur téved, vagy pedig nem értett meg jól engem, mert a Madagaszkárra vonatkozó jegyzetek igen fontosak voltak.

Casimir-Perier: Kijelentem továbbá, hogy soha és semmi formában Lebrun-Renault kapitány nem tett náram említést Dreyfusnak előtte tett vallomásáról.

Casimir-Perier emlékeztet akkori részletekre is, amelyek egy levélre vonatkoznak, a melyet Dupuy akkori miniszterelőök intézett hozzá és amely levelet az aktához kéri csatolni. E levél szerint Renault kapitányt nem Mercier küldte hozzá és nem a végett, hogy Dreyfus vallomását előtte ismételje, hanem az (Casimir-Perier) felszólítása folytán jött az Elyseébe, a felett indgnálódva, hogy Lebrun-Renault kapitány a Figaro egyik munkatársa e őt indiskrecziót követett el és ezért megakarta Renaultot róni. Dupuy is jelen volt, midőn Lebrun-Renault nála járt és részéről megrovásban részesült.

Mercier: Én vallomásomban kijelentettem, hogy Casimir-Perier abban az időben olyan szellemi állapotban volt, a mely arra indította, hogy azt mondja, hogy a vallomásról semmit sem tudott.

Casimir-Perier: Mercier tábornok bizonyos insznuáczióra nem akarok válaszolni, és pedig azért nem, mert a körülmények nagyon is szomorúak és tragikusak, semhogy a vitát még inkább ki akarám élesíteni. — Tudok magamon uralkodni, és tudom, miről adhatok számot lelkiismeretemnek. Csak konstatació, hogy Mercier tábornok arra törekedett, hogy engem, a menyinyire lehet, belekeverjen ebbe az ügybe. Nos hát, kijelentem, hogy a vizsgálat menetétől távol maradtam.

— Casimir-Perier azután panaszkodik Merciernek mint alárendelt közegnek az államfő iránt tanúsított inkorrekt magaviseletéért. Éppen úgy cselekedett — úgymond — mint akkor, midőn 60.000 ember kiszabadításáról intézkedett, a nélkül, hogy tanácsok kért volna az állam fejétől. Mercier tábornok nem viselkedett iránta azzal a tisztelettel, a melylyel az államfőnek tartozott volna. Casimir-Perier végül tiltakozik az ellen, a mit Mercier az államfőnek ebben az ügyben való szerepléséről mondott.

Mercier tábornok az válaszolja, hogy azért beszél arról a szerepről, a melyet Casimir-Perier ebben az ügyben játszott, mert megesküdött, hogy megmondja a teljes igazságot.

Demange azt kérdezi Mercier-től, megmagyarázza-e a törvényszék, milyen okozati összefüggést talál az árusítás okozta hazafias felháborodás és a titkos aktáknak a haditörvényszékkel való közlése között.

Mercier tábornok ismétli, a mit szombaton az akkori fényes helyzetről mondott.

Demange azt kérdezi Casimir-Perier-től, nem folytak-e január 6-án Franciaország és Németország között tárgyalások Dreyfus ügyében.

Casimir-Perier azt válaszolja, hogy Münsterrel való január 6-iki találkozósa előtt a Németországgal való érintkezés folyamán soha sem volt szó Dreyfusról.

Demange azt kérdezi Mercier-től, miért nem említette az 1894-iki dossierben annak a homályos táviratnak a fordítását, a melyet B. ügynök november 3-án kormányhoz intézett.

Mercier azt válaszolja e távirat egyik fordítását sem közölték a birákkal, mert tartalma még kétes volt.

Demange: Szabad kérnem: Boisdeffre ekkor jelen sem volt az Elyseében! (Nagy mozgás.)

Mercier: De ez az eset nem volt jan. 6-án este.

Casimir-Perier: A diplomáciai incidens pedig jan. 6-án történt. Az a jelenet, a melyre Mercier céloz, tökéletesen kiment emlékezetemből és azért nem is lehetett olyan fontos.

Demange: A külügyminiszter képviselője, Paléologue azt állítja, hogy csak egy

hivatalos fordítást közöltek a birákkal és Sandherr ezredessel is csak egy vázlatot közöltek, még pedig bizalmas módon.

Jouaust erre nézve Paléologue felhívja, hogy nyilatkozzék.

Paléologue: Mercier elméje valószínűleg zavarodott, mert nyilván összetéveszti az egyid-jű fordítást, a melyet a külügyminiszter közölt a hadügyminiszterrel, azzal az ellenpróbaival, a melyet a desiffrirozó iroda később végzett.

Demange védő egyik kérdésére Casimir-Perier folytatja:

— Én nem emlékszem oly drámai jele- netekre, mint a minöket Mercier állit és melyek állítólag Münster gróf és a miniszterek között lefolytak volna. — Ma Mercier tábornok emlékezete sokkal nagyobb dimenziókat öltött.

Mercier: Kötelességem, mint hadügyminiszternek az volt, hogy a kérdéses alkalommal egy egész éjtel az Elyseében töltsek. Boisdeffre-vel is közöltem és közöltem ekkor ily értelmű parancsot.

Demange: Tud ön valamit arról, hogy Du Paty de Clam kommentárt készített és a borderóhoz csatolt iratokkal azt a haditörvényszék ele terjesztette.

Mercier: Megengedem, hogy ilyent szerkesztettek az én megbízásomból és elismerem hogy azt a titkos iratcsomóhoz készítettem.

E kommentár csak személyes használatban volt.

Demange: Hogyan? Hiszen a hadbirák elé terjesztetett!

Mercier: A kommentár nem tartozott a titkos dossierbe.

Demange: Volt egy külön ok a kommentár megsemmisítésére?

Mercier: Hazafias kötelesség parancsolta, hogy egy fontos darabot eltüntessem.

Dreyfus szólan akar. (Nagy mozgás.)

Azt mondja, hogy megfogja magyarázni egyes általa észlelt utak jellegét, a melyeket Mercier gyanusáknak mondott.

Éz alkalommal Mercier panaszkodik, hogy a táviratokat mindig megcsonkítják. — Casimir-Perier föl lett hívva, hogy nyilatkozzék arról a levélről, a mely Dreyfussal van jelölve.

Demange felemelkedik és arra kéri a törvényszéket, hogy hallgassa meg az ő magyarázatát, mert ő volt az, a ki Waldeck-Rousseaut mint kollegát küldte az elnökhöz, hogy kéri meg nyilvános tárgyalás tekintetében. Ő az elnököt megkérni akarta, de nem akart előterjesztést intézni hozzá.

Casimir-Perier közbe akar szólni.

Demange arra kéri Casimir-Perier-t, hogy előbb várja be az ő magyarázatait. — Ismétli, hogy ő volt az, a ki arra kérte Waldeck-Rousseau tagtársát, hogy közvetítsen az elnöknel egy kérelmet, nem pedig előterjesztést. Dreyfus leveleiben csakis emlékeztetere támaszkodhatott, és ez magyarázza meg a kérelemnek nem pontos feltüntetését. Remélem — mondja Demange — hogy sajnálkozásunk egyidejű kifejezésével meg fogják nekünk engedni, hogy csodálkozásunkat fejezzük ki a felett, hogy Dreyfus eme levele Mercier kezébe került és hogy az Ec-lair közzé tehetette azt.

Casimir-Perier: Demange urnak köszönetet mondok a teljes elégtételért.

Ezzel az incidenset befejezték s a tárgyalást rövid időre félbeszakították.

Billot tábornok.

Az elnök hívására megjelenik kis diszben Billot tábornok és a tárgyalást folytatják.

Billot erős hangon mondja meg vezetékes kerestnevet. Korát 71 évvel valj be. A közönség soraiban mosolyognak. A tábornok a következőket mondja:

— Én Dreyfus ügyről — úgy mint mindenki a miniszeriumban — 1896 április 30-án szereztem tudomást. E napig nem ismerem az ügyet.

Egy napon egy jó barátom, a szenátus tagja, hozzám jött, hogy kikérje véleményemet az ő közbenjárására vonatkozólag. Azt vála-

szoltam, hogy az affert nem ismerem eléggé, de közbenjárás szükségét nem látom. Scheurer Kestner ezután Bertin ezredeshez fordult, a ki azután közben járt nálam.

Erre én fölkerem Scheurer-Kestnert, hogy ne tegyen lépéseket és megértettem vele, hogy csakis az igazságügyminiszter tehetne valamit.

Billot ezután nagyon terjedelmes jelentést tesz a miniszteri ebédnél és a biliárd-asztal mellett való találkozásairól és folytatja kronológiai fejtegetéseit, a melyek azonban előbbi vallomásain semmit sem változtatnak.

Ezzel a mai tárgyalás véget ért és a legközelebbi tárgyalás a holnapi ünnepre való tekintettel szerdán reggeli fé 7-kor lesz.

H I R E K.

* **A marhavásár.** — Nagyobb örömet aligha szerezhetett a debreczeni gazdáknak a földművelésügyi miniszter, mint akkor, mikor város t, a mely az utóbbi években a sertésvész miatt amugy is óriási anyagi károkat szenvedett, — a zár alól feloldotta s az országos marhavásárt, melyet tegnap és ma tartanak meg, engedélyezte. Daczára annak: hogy a rendelet kissé elkésve érkezett, illetőleg nehezen határozta el magát a miniszter arra, hogy a várost a zár alól feloldja, mégis a tegnapi napon kellő felhajtás volt. Ha a miniszter nem oldja fel a várost zár alól, a város s a gazdaközönség ezen újabb csapás által ismételtelen kiszámíthatlan károkat szenvedett volna.

* **Iskolai beiratások.** Tisztelettel értesitem a születeket általában a tanítató közönséget, hogy ev. ref. egyházunk utcai népiskolaiban, a beiratások az 1899—900 iskolai évre folyó évi szeptember hó 1, 2, 4 napján történnek. Későbbi beiratások, igazolás mellett, csak az iskolaszéki elnök engedélye mellett lehetségesek. Azon gyermekek, akik az első osztályba jelentkeznek, tartoznak keresztelési levéllel igazolni élet idejüket, valamint előmutatni himnlőltási bizonyítványukat. — Azok, akik már a múlt évben is jártak iskolába, eddigi tanítójuknál iratkoznak be. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása f. évi szeptember hó 5-én reggel 8 órakor toz megtartatni a nagy templomban. — Együttal figyelmeztetem a születeket, hogy ha gyermekeiknek iskolai könyveket vesznek, az illető könyvkereskedőnél, mindig azon könyveket kérjék melyeknek használatára van engedélyezve népiskolánkban. Más vallásuak a félévi tandíjat előre tartoznak befizetni az egyházi pénztári hivatalban. Helyben lakó ev. ref. vallásu gyermekek tandíjat nem fizetnek, de az 50 kr. takarítási- és 15 kr. tanítói nyugdíj-illetéket már a beiratáskor köteles minden szüle befizetni. Debreczen, 1899 aug. 15. Mitrovics Gyula, iskolaszéki elnök.

* **Az a bizonyos vásári hinta.** Hangos verki szóval csábítja a közönséget még mindig a vásári hinta, mely Tömöri Gábor 39. ezredbeli közlegény halálát okozta. A szerencsétlen katona — mint már említettük — vasárnap részegen üt fel a hintára, melyről lebukott. Agyrázkódást kapott az eséstől s egy napi kínos szenvedés után tegnap meghalt. Tegnap ismét majdnem szerencsétlenség történt a jeles hintán. Mikor leggyorsabb engesben voltak a hajók, egyik kikapcsolódott, s a benne ülők ugyancsak megkopogtatták fejeiket. Csodálkozunk a rendőrségen, hogy nem tolonczolja ki az egész hinta-truppot a hetedik határba.

* **A civilizált Nagy-Szalonta.** Nagy Szalontán, hol e hónapban A r a n y János emlékét országgra szóló ünnepélylyel fogják magasztalni, mint tudósítónk jelenti, furcsa dolog történt. A szalontai szolgabíró Fekete Miksa színtársulatától elvette a kenyeret, beültetvén neki az előadásokat. Ha ilyen dolgokat Szerbiában vagy a kölyök Balkán államokban elnéznének, az nem baj, de Magyarországra szégyen. Szalontára erre a nagy magyar városra pedig elfeledhetetlen skandalum. A dolog a következőképen történt. Nagy-Szalontán a színügy nincs rendezve, a népes város színikört nem épített és évenként 4—5 társulatnak is ad játékgengedélyt. Ebből következik, hogy a közönség egyiket sem támogathatja eléggé. A Fekete Miksa társulatának is rosszul ment a sora, gyakran a napi kiadást sem vették be; ilyenkor aztán nem tartották meg az előadást. Erre aztán Csánády tiszteletbeli főszolgabíró az igazgatóval tudatta hogy augusztus 10-én tnl nem játszhatnak. Az igazgató ezt megfellebbezte az alispánhoz, de az elintézés késett. — A színészek 11-én játéznai akartak, de a színházban megjeant egy rendőrbiztos és karhatalommal tette lehetetlené az előadás megtartását. Szunyog Péter alispán a játszási engedélyt aug. 31-ik meghosszabbította. Csánády szolgabíró e rendlet daczára nem engedte Feketeéket játszani, mire az agyonüldözött igazgató éhező társulatára hivatkozva a nagyváradi lapokat fökérte, hogy könyör a d o m á y o k at gyűjtsenek.

* **A zsebtolvajlás vége.** Megirtuk, hogy P u n c s a k Marit, több rendbeli zsebtolvajás miatt, letartóztattak. A jeles hölgyet, mint értesülünk ma átkiérték az ügyészség fogházába.

* **Lévai kontra Hajnal.** Tegnap este igen épületes jelenetek voltak szem és fültanui a Sas-utca lakói. Két vendéglős veszett össze s csinált olyan esetepatét, amelynek a Sas-utca történetében aligha akad párja. Az eset előzménye Lévai Ignác állítása szerint a következő: H a j n a l Mór pálinka mérésében zújosan mulattak az éjjel. Lévai kérte Hajnalt, hogy tekintve az idő késői voltát — küldje el vendégeit. Hajnal erre úgy felelt, hogy egy vasbotot keresett s azzal az üzlet ajtóban álló Lévait fejbe vágta. L é v a i erre m e g r a g a d t a H a j n a l t s k i l ó d i t o t t a a z a j t ó n. Hajnal azonban oly szerencsétlenül esett, hogy jobb lába rögtön ketté tört. Lévai szintén rosszul járt az ütés folytán, mert feje berepedt s a vér hatalmas sugarakban öntötte el arcát. dr. Varga kerületi orvos kötötte be a sebesülteket. H a j n a l t a közórházba szállították — Lévait pedig lakásán ápolják. A rendőrség vizsgálatot indított, ez lesz hivatalva kideríteni ki a hibás.

* **A városi mázsa mizériái.** A nagy vásár alkalmából sok felől jött hozzánk panasz, hogy a városi mázsa kezelője épenséggel nem tartja szemelőt a közönség jogos igényeit. Tudvalevőleg nagyvásárok épen delfelé van a mázsa körül a legnagyobb torlódás — akkor használják legtöbben. És mit tesz a mázsa kezelő? 12 órakor bezárja a mázsaló helyet s 2 óráig nem nyitja ki. Hát ez nem jól van így. Máskor nincs szükség hogy 12-től nyitva maradjon a nagyvásárok igen szükséges. A közönség utóvégre ilyen kivételes alkalommal nem illeszkedhetik a mázsaló tetszéséhez, annak kell belátással lenni. Hisszük különben hogy a jövő országos vásárok az adófizető közönség érdekei kellő respektusban részesülnek.

* **Gyilkosság a homokkertben.** A Homokkert lakói ma reggel nagy izgalomban voltak. Az apró házikókat egymásután járta be a hír, hogy az árokban egy kis 4—5 napos gyermek hullája fekszik egy dobozba szorítva. A kérdéses helyen csak hamar csoportot képeztek a derék homokkertiek s idegesen tárgyalták a bűntényt.

— De hátha nem gyermek hullakoczkáztatta meg egyik békés polgar?

— Nem-e — felelt rá tiz is. Tessék megnézni, rögtön meggyőződik róla.

A felfedező egy becsületes cipőfoldozó büszkén magyarázta a tömegnek, hogy igenis ő vette észre a dolgot. Reggel 8 órakor haladt el erre, s irtózatosszag ütötte meg orrát. Nézte jobbra — nézett balra — s egyszerre meglátta a dobozt. Kinyitotta — és óh szomorú sors, véres hus darabok voltak benne!

Tovább nem vizsgálta, hanem szaladt a rendőrségre Biztosan tudja, hogy valamelyes zord anya ölte meg magzatát a kit bizonyára szegéytt.

A érzékeny szívű asszony népség már a szeméit törtötte mikor hivatalos komolysággal jelent meg a hatóság képviselőjében egy szál rendőr.

Zordon pillantást vetett a tömegre, majd parancsot adott, hogy a dobozt hozzák ki az árokból.

A szolgálatra kész cipő foldozó ezt egy pillanat alatt megcselekedte. A rendőr most már hivatalos tekintélyének egész nagyszerűségével nyitotta ki a dobozt. A homokkertiek az orrukhoz kaptak, a kiáradó illat nagyon kellemetlen volt. A rendőr megvizsgálta a doboz tartalmát, majd felalított s arcfintorgatva a következő beszédet intézte a bűntényt felfedező cipőfoldozóhoz:

— Kend számár! Ültesse fel az öregapját, ne engem! Ebben a ládában döglött kutyahus van — s nem gyermekhulla.

Erre a kijelentésre a szenzációra eheshomokkertiek egyszerűen levegővé váltak.

A morálja pedig a dolognak az, hogy a város külterületén az utóbbi időben azt kezdték el a lakosok, hogy állati hullákat becsomagolva, vagy dobozba téve egyszerűen az árokba ötik. Felhívjuk reá a rendőrség figyelmét.

* **E Kovács Gyula árváinak.** E. Kovács Gyula a nagy tragikus árvái részére a nemzeti ajándékon kívül még másképen is adakozhatnak a nemes szíri emberbarátok. Adakozhatnak pedig úgy, hogy megrendelik E Kovács Gyula verseit, melyre a következő előfizetés: felhívás lett szétküldve: Fölvívás előfizetésre. Imádot edes atyánk, E. Kovács Gyula, a költő és művész, ki a fehéregyházi csataterén a haza szolgálatában esett el, örökül egy kötet kiadatlan verset hagyott reánk. E verskötetet az ő arcképével és dr. Ferencczi Zoltán egyetemi tanár ur tollából, élett rajzával, kiadjuk és arra ezeonnal előfizetésnyitunk. Válaszunkat megdicsőült edes atyánk barátainak és tisztelőinek szives partfogásába ajánljuk. A könyv Ajtai K. Albert ur elismert nevű Magyar Pólgár nyomdájában, cs nos kiállításban, f. évi december hó elején jelenik meg. Ára füzve 1 frt, diszkötésben 2 frt. Az előfizetési penzeket tisztelettel kérjük — f. évi október hó 1-éig — Szekula Akos urhoz, az E. Kovács Gyula Emlék-Bizottság pénztárnokához Kolozsvárra küldeni Kolozsvárt. 1899, augusztus hó 10-én. E. Kovács Ilona és Etelka.

* **Labori** A rennesi tárgyalás izgalmas jelenetei után tegnap egy pisztoly dördülete is fokozza a Dreyfus-pör szenzációit. Laborit, a Dreyfus egyik védőjét tegnap reggel meglesték

és orvul lelőtték Rennesben. Az életveszélyesen megsérült ügyvéd, a kinek nevét az európai közönség már jó ideje ismeri, a Dreyfus-ügyben egyike a legrokonszenvesebb alakoknak. Emlékezhetni, hogy tavaly télen a Zola híres pörében ő volt a nagy poéta védőügyvédje a tárgyaláson és az azt követő és megelőző akcióban sokkal nagyobb mérsékletet és sokkal mélyebb judiciumot mutatott, mint védettje, a nagy költő. Ezóta a pör-óta állandó szerepe volt a Dreyfus-ügyben, a mely már eddig is nagy elényére volt neki, mert Franciaország legemlegetesebb fiatal fiskálisává tette. Hozzá tartozik Labori jellemzéséhez az, hogy az egész Dreyfus-Kampányban, a melyet folyton a jogászai tárgyalgosság álláspontjáról fogott fel. Laborit a Dreyfusellenes sajtó támadásai mindig feltűnően kimélték. Fiatal, alig harminczhárom éves ember, jelentékeny szónoki vénával és kiváló védői kvalifikációval is kitűnik. Az ismeretlen merénylő revolverlövése az első fegyverdördülés Franciaország nagy bonyolalmában. A francia nemzet böles uralmára és törvénytisztelére vall, hogy a két párt eddig a legizgalmasabb napokban is ártatlan u'czai tüntetésekkel veszedelmesebb aktusra nem határozta el magát és hogy eddig megíusult minden komolyabb erőszak, a melyet a Dreyfus-ügy alkalmából terveztek. A Laborira irányzott lövéseket hát remélhetőleg most sem követi majd már fegyverzaj és a merénylet alkalmából legelőbb csak az jut eszünkbe, hogy midőn az ember szenvedelemek hullámai összecsapnak és a földi gyűlölet egymásra uszítja a pártokat, akkor az első lövés azt szokta bizonyítani, hogy a támadónak nagyobb a fektelensége és kisebb az igazsága. A Dreyfus-ellenes pártok valószínűleg tudják is ezt, ha a merénylettel, mint előre varható, minden szolidaritást megtagadnak.

* **Esküvő.** Valder Salamon augusztus 20-án tartja esküvőjét Friedmann Lujzával.

* **Iskolaszéki ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1899. évi aug. hó 16-ik napján d. u. 5 órakor iskolaszéki ülés lesz. A gyűlésnek a következő tárgyai vannak: Vásárhelyi József tanító lemondása. Osztályok egyesítése és egy pár sürgősebb folyó ügy.

* **Magvaszakadás a Tisza grófi családban.** A hivatalos lap mai száma közli a főrendiház következő hirdetését:

Hivatalos uton beérkezett hítes adatok tanúsítása szerint I. és a Lajos gróf, a magyar főrendiháznak örökös jogon tagja, Budapesten 1898. január 26-án elhalálozott és ehunytával az 1886. VIII. törvénycikk 1 §-a II. pontja értelmében a magyar főrendiházban örökös tagsági joggal bíró s az örökös jogu főrendekről készült családkönyv 140. lapján 1 folyó szám alatt beíratott Tisza gróf család fiágában a magvaszakadás állott be. Az idézett törvénycikk 5 §-ában foglalt rendelkezésből kifolyólag a fiutódokban beállott ezen magvaszakadás azon fölhívással tetetik közhírré, hogy mind a z o k, kik a magvaszakadást tagadásba veszik, ezt a jelen hirdetés megjelensétől számítandó 6 (hat) hó alatt egy a főrendiház elnökehez vagy a belügyminiszterhez intézendő s okmányokkal támogatott írásbeli nyilatkozatban igazolják, mert a jelzett határidő lejártá után a hivatkozott törvényszakasz értelmében, ha bejelentés nem történt vagy az igazoltnak nem találtatott: a nevezett családban fiutódokban beállott magvaszakadás az örökös jogu főrendi családokról vezetett családkönyvbe az illető rovatban föl fog jegyeztetni. Kelt Budapesten, 1899. évi augusztus 5-én. Károlyi Tibor gr. s. k., a főrendiház elnöke. Széll s. k., a m. kir. belügyminiszterium vezetésével meghízott miniszterelnök.

* **Asszonyi kéz.** Nagy szál legény ment panaszra ma reggel a rendőrségre. Megverték, azaz hogy csak megverte egy vézna, picikis leány az éjjel. Ugy támadta meg az utcán. Kis István bodnár legény házasságot ígért Kerekes Mari szobaleánynak, de a leány hamarosan megtudta, hogy a szeretője őt csak a pénztől akarja megfosztani, mert már az alatt, míg neki ígérte, hogy feleségül veszi, másnak ugyanezt ígérte. Össze is beszélt most a két leány és az este rá lötek Kis Istvánra, Kerekes Mari ügyesen csinálta, előbb ő beszélt a legénynek, az alatt a másik leány a közelben elrejtőzött, de a kilő pillanatban előjött, s míg a legény tétován bámult nagy zavarban, Kerekes Mari alaposan elverte egy porló náddal, melyet köténye alatt rejtett el. A legény kénytelen volt futásban menekülést keresni. A leányt beidéztek a rendőrségre, kijelentette a hazug szerelmes előtt:

— Nem bánom, ha meg is büntetnek, de leverem rólad azt a sok pénzt amit hazugsággal kicsaltál tőlem.

S az a legény csak állt és nem szólt, nem mert felelni.

* **Egy adós, a ki nem tartozik.** A részlet letagadás mint kopott viccz ismeretes, de a bíróság előtt — egy cigányasszony egészen komolyan vette, sőt a bírótól is azt kívánta, hogy számítsa be. Bildár Marinak hívják a vén cigányasszonyt, a ki 15 frtos tartozásért került a bíró elé.

— Az igaz, hogy tartozom — mondta a bírónak, — de nem vagyok adós.

— Hogyan érti ezt? — kérdi a bíró.

— Ugy kérem, hogy ha én minden hónapban csak egy koronát is letagadok, akkor is már régen ki van egyenlítve az össze.

— Nos, és?

— Hát nem egykoronás részletekben alkudtunk meg? — rivalt most a cigányasszony a kereskedőre.

— De igen. Hanem fizetett maga csak egy krajczárt is?

— Nem fizettem, — mondja a cigányasszony — de maga azt mondta, hogy ad nekem részletletagadásra is.

— A persze, azt tréfából mondtam!

— Tréfált? hát ne tréfáljon kend a szegény asszony pénzéből! Én bizony egy krajczárt sem fizetek!

S a cigányasszony még sirva is fakadt a bíró előtt, hogy megakarják csalni. A bírón azonban sem a tréfa, sem a könnyek nem hatották meg.

* **Levelezés a vasuti csomagokban.** A kereskedelmi miniszter a vasuti csomagokban való levelézést a következő rendelettel tiltotta el:

„Utóbbi időben mind gyakrabban előfordul, hogy vasuti (gyorsáru és közönséges szállományokban levelek és személyes levelézés jellegű levelek közlemények helyeztetnek el.

Mint hogy a Postai Tarifa és Postaüzleti Szabályzat I. rész, 1. §-a értelmében a levél, azaz tényleges és személyes levelézés jellegű levelek közlemény szállítása a posta a kizárólagos jogát képezi, ebből folyólag a vasuton és gőzhajózási vagy más magán szállítási vállalatok által szállított csomagokban elhelyezett minden személyes és tényleges levelézés jellegű levelek legcsekélyebb közlemény — legyen az akár nyitva akár zárt borítékban elhelyezve — postajövedeki áthagyást képez és az elvont postajövedeki tizenkétszerez összegéig terjedő, de legalább egy forint pénzbírsággal büntetettik.

Erről a közönséget tájékoztatás és alkalmazkodás végett érte-tem. Megjegyzem egyszerűségi, hogy a Magyarország területén feladott és itélkezbesítendő, vagyis a szorosán vett beföldi forgalomban postán szállított csomagokba levelek elhelyezése meg van engedve.

Az osztrák posta területén kezbesítendő s a postán szállított csomagokba is szabad a csomag címzettjéhez intézett egy levelet elhelyezni.

A többi külföldi viszonylatban szállított postai csomagokban levelek elhelyezhetése tekintetében a közönség feladata tájékoztatás sze-

rezni s az erre vonatkozó szabályokhoz saját érdekében alkalmazkodni.

* **A Debreczeni Ellenőr** mai reggeli számában „hamisított italok” czim alatt megjelent közleményre vonatkozólag egyelőre az a válaszom, hogy — a közlemény elolvasása után — az I. kerületi kapitányságnál önagam sürgősen kérelmezem üzleti és áruraktáram szakszerű megvizsgálását. A vizsgálat eredményét nyugodtan várom s ez leendő a legényesebb czáfolat. Első Szilágysági Szilvórium termelési raktár tulajdonosa Weinreb Bertalan.

* **Utolsó esték a dalcarnokban.** Tegnap este egészen megtelt a dalcarnok megpedig válogatott közönséggel. Ez alkalommal folyt le a dalcarnok egyik legkedveltebb tagjának, Angelotti Mariának a juralomjátéka. Az est valóban kellemes szórakozás: és élvezete: szerzett a közönségnek. A jutalmazandó énekesnőt a társulat hölgytagjai ezüst kehelylyel, a közönség pedig 3 szép csokorral lepte meg, zajos, hosszan tartó tapsokkal fogadták, a mely minden énekszám után megújult. Angelotti Mariának kedves játékával, szép énekszámával és fényes kosztümjével meglepte a közönséget. Ez estén a Ripacs cz. bohózzal nagy hatást értek el Roland, Jászai Kamil és Kóváry. A közönséget örökös derűltétségben tartották vele. A dalcarnok ma este utolsó előadását tartja, de van remény rá, hogy a nagy érdeklődésre tekintettel meghosszabbítják a szeszt.

* **Dreyfus-ügye Bécsben.** Dreyfus-ügyhöz nagyon hasonló esetet fődöztek fel a császárvárosban. Egy magasabbrangu államtitkár a hadsereg mozgósítására vonatkozó iratoknak egy jótékony részét ellopta és egy idegen hatalomnak szolgáltatotta ki. A gyanúsítottakat letartóztatták.

E szenzációs ügyben a következőket jelent becsi tudósítónk:

Egy magasabbrangu államtitkár Mosettik Agostont, a ki a vasuti minisztériumban volt alkalmazva, több fontos iratok eltitkárásával vádolták és ma le is tartóztatták. Letartóztatták továbbá Prihitzer volt vezérkari tisztet, a kit szintén gyanúsítottak. Egy harmadik személy, a ki Mosettikot rabizta az iratok elsikkasztására, az államsasuttak nyugdíjazott tisztviselője volt és ez évi február óta eltűnt bécsből és ismeretlen helyen tartózkodik. Przydoroszk Szaniszlónak hívják. Mosettik a VIII. ik rangosztályban volt, de nagy költségei anyagi helyzetet megrontották és ez az oka, hogy a ok havában nyugdíjazták. Februárban Brüsszelbe ment, hova még jun. havában utána küldött magának nyugdíját. — Julius ta ismeretlen helyen tartózkodik. Prihitzer azért van kompromittálva ez ügyben, mert Przydorowskyval gyakran látták tanácskozni. Az elsikkasztott iratok az államvasutak csapatszállítására vonatkozik, a mely tervezetet egy idegen hatalomnak szolgáltatott ki. A csapatszállítást az utóbbi időben új alapon szervezték és pedig úgy, hogy a vonatok a bécsi közuti vasutakon is közlekedhetnek.

* **A modern terapiában.** Az orvosurak mindinkább a természetes gyógyvizeknek használatát, ezek között különösen a maga nemében páratlan a Ferencz József keserűvizet ajánlják mert az egyedül kellemes ízű természetes hashajtószernek van eismerve. A Ferencz József keserűviz több mint husz év óta van használatban s egy családban sem szabadna hiányoznia.

TANÜGY.

Mensa Academica Egyesület.

A budapesti egyetemi ifjuság körében alakult segélyező egyesületek közül a legszabab intencziókat a legpraktikusabban a Mensa Academica szolgálja. A fentartás uehez küzdelmetől legalább részben felmenteni a törekvő, de szegény egyetemi hallgatókat, hogy teljesen tanulmányi iknak élhessenek, egy társaságba gyűjteni az ifjuság nagy részét s az ugy is igen meglazult ifjusági közéletet felvirágoztatni: ezen anyagi és erkölcsi okok indítottak a

magyar társadalmat a Mensa Academica megalkotására.

Ifjúsági egyesület, az ifjúság kebeléből választott 50 tagú bizottság és az ez által választott tisztikar vezetése alatt. A szegény, segélyre szoruló kollégáknak, barátainak, ö-zintén megvallhatják szorult helyzetüket s pirulás nélkül fogadhatják el baráti kezekből a segélyt.

Az egyesület vezetését a tudomány és műegyetemi Rektorok társelnöke alatt az egyetemi és műegyetemi tanács által kiküldött egy-egy egyetemi, illetve műegyetemi tanárból az egyesületi elnök és orvosból álló kormányzótanács ellenőrzi.

Az egyesület felállításának eszméjét a magyar közönség melegen fogadta. Százszámra érkeztek az adományok mindenhonnan, s az egyesület fevirágoztatásában vetélkedtek a vár megyék, városok, egyesületek s a nemzet legjobbjai.

E buzgólkodás eredménye az, hogy a Mensa mintegy közel 100 ezer forint vagyont felett rendelkezik. Igen szép tanújele a magyar társadalom áldozatkészségének, melylyel leendő munkásairól gondoskodik. Ámbar míg több mint ezer segélyre szoruló egyetemi hallgató van a fővárosban és évente több száz folyamodót kénytelen az egyesület alapítvány miatt elutasítani, addig ez az alaptőke igen-igen kevés.

A segélyezésre az alaptőke kamatai használnak fel. Ehhez járulnak az állam 2000 forint évi adománya, a tagdíjak, az egyetemek adományai, ezenkívül egyesek évi adományai. Egyes megyei és városi törvényhatóságok alapítványi helyeket létesítettek, melyekben évente egy-egy megye, illetve városbeli ifjú nyer ebéd és vacsorát.

El nem mulaszthatjuk e helyen is a legelkessebben üdvözölni azon fenkölt gondolkodású egyéneket és törvényhatóságokat, kik a haza jövődjének nemzedékének boldogulását szívükön viselve, ez áldozatoktól vissza nem riadtak.

Vajha dicsérendő szép példákat számosan követnének!

A segélyezésre vonatkozólag az egyesület elnöksége a következő pályázati hirdetményt adta ki:

A Mensa Academica Egyesületénél az 1899/1900 tanév I. felére a következő pályázatot hirdetem.

1. Az egyesület választmánya által beöltendő mintegy száz ingyenes, illetve földijás ebédsegélyre (az elnökséghez ozimzendő).

2. Méltóságos bojári gróf Vigyázó Sándor cs. és kir. kamarás ur által betöltendő 4 ingyenes ebéd és vacsorasegélyre. E kérvények a gróf ur nevére czimzendők s beadandók az egyesület hivatalos helyiségében. E 4 helyre csak keresztény, tudomány egyetemi hallgatók pályázhatnak.

3. Budapest székes főváros, Szabadka, Szatmár-Németi, Pozsony városok; Trencsén, Torontál, Ung és Háromszék vármegyék polgármestere ill. alispánja által betöltendő hat, illetve egy-egy ingyenes ebéd és vacsorasegélyre. E kérvények az illető törvényhatósághoz czimezve, az illetékesség világos megjelölésével az egyesülethez adandók be. Ez alapítványi helyekre első sorban csak az ott illetékesek tarthatnak igényt.

Mindezen bélyegtelen kérvényekhez melléklendő első éveseknél az érettségi bizonyítvány, a többieknek az index, vagy index másolat és a részletekre is kiterjedő szdgénysegi bizonyítvány.

Az 2., alatti kérvények beadási határideje szept. 12. Beadandók a főtitkár, segélyügyi előadó, hivatalos órái alatt.

Mihez tartás végett közlöm, hogy a 150 forintot felüli, ösztöndíjat élvezők az alapszabályok értelmében segélyben nem részesülhetnek.

Budapest, 1899. augusztus hó.

Hann János s. k.
e. i. elnök.

A segélyezés áll ingyenes és földijás ebéd segélyből. Ebéd és vacsorasegélyben csak a

fővárosi és törvényhatósági alapítványok élvezői részesülnek.

Az étkezés étlap szerint történik, ebéd 3 fogás szabad választás szerint, vacsora 1 fogás.

Az egyesület helyiségeiben, mely 500-600 étkezésre van berendezve a segély eseteken kívül csak tagok étkezhetnek vagyis csak egyetemi polgárok, kik az évi 4 korona tagdíjat lefizették. Ezek számára az előfizetési ár haví 16 forint, (10 forint ebéd, 6 forint vacsora.) Megjegyezzük, hogy a t. szülők az étkezési díjat közvetlenül az egyesület elnökségéhez is beküldhetik, mely ennek ellenében ebéd-és vacsora-szelvényeket ad ki a jogosultaknak.

Étkezési idő délben 12—3, este 7—10-ig. Az étel minősége és mennyisége feletti ellenőrzést az egyesület orvos és 2 gondnoka teljesíti. A tagok panaszait az e célra szolgáló panaszkönyvbe írják, a miből a gondnokok és a bizottság tudomást szerezve intézkednek a panasz okok megszüntetése iránt.

Bárminemű felvilágosítást az egyesület elnöksége ad.

Helyiség: Budapest, IV., Molnár-utca 11.

Hann János,
elnök.

Tuka Béla,
főtitkár.

Különfélék.

Sok sikert érjen! . . .

A multkor, ballom, rólam beszélt edes,
— Szép magától, hogy emlékszik ream —
S megkérdeze (igazán, mily kedélyes!)
Ki „érdekel” most, melyik szép leány?
Sajnálom azt, hogy itt kell adni választ,
És azt, hogy én még mindig verselek,
— De levelet csak nem írok magához?
Személyesen meg nem beszélhetek.

Nos, köszönöm hát aranyos figyelmét,
Valahogy csendben én is megvagyok.
Huzom az élet sok prózai terhét
S nem félek már, hogy „bűnbán megváltozok”.
Az öreg Plátót megtagadtam végkép,
Az ő tanában nincs más, csak öröm,
— Egyszóval edes: én kijózanodtam
S az új szerelmet szörnyen kerülöm . . .

De hogy figyelmét én is viszonzom:
Hát maga hogy van? . . . Gondja nem lehet.
Van már új csillag, (zavarba ne hozzam!)
A ki jó párti s nem ír verseket.
Jó, hogy a dráma ilyen vigra fordult
S egy kis házasság lesz a vég talán,
— Én a szerepem most már befejeztem:
Sok sikert érjen, edes szép leány! . . .

Ady Endre.

Az ablak tisztogató. Párisban nagyokat kacagnak most egy fogadóson. Nagyon mulatságos história esett meg velem, s ambár egy szervi hibám mut az egész, de lehetetlenség eltolytani a jó kedvet, a mikor megtudja az ember.

Ez a fogadás annyira rövid látó, hogy a szemüveg se igen segí rajta. Összeteveszti a pinczéreket, szobalányokat és többi alkalmazottjait egymással, a mi azoknak persze pompás mulatság. A minap egy fiatal embert fogadott föl akinek egyetlen dolga az volt, hogy az ablakokat tisztította. Jacques nagyon jól végezte dolgát, de nagyon szeretett lustálkodni.

Egy reggel a gazdája rajta kapta, hogy munkája helyett a lapokat olvassa nagy figyelemmel. Szörnyen megharagudott a gazda és jól összeszidta:

— És most szedje össze holmiját és pusztuljon!

Jacques szomorúan engedelmeskedett, föl vette legjobb ruháját, s elment a pénztárhoz hogy hátralevő bérét fölvrge. A kapu alatt találkozott a gazdájával és félénk köszönéssel ki akart sompolygni. De a fogadás nem ismerte meg az új ruhában és megszólítja:

— Foglalkozást keres?
— Igen, uram. — felelte Jacques.
— Tud ablakot tisztítani?

— Igen.

— Hisz ez pompás éppen használhatom. Az előbbi ablak tisztítóknak huszonöt frankot adtam, maga harminczat kap. — Azonnal beléphet.

— Köszönöm szépen, uram.

Felórával később Jacques már megint abban a szobában tisztította az ablakokat a hol rajtacsípték a henyélesen.

A cigányok eredete. A vályogvetés és vadmujsika mestereit ujabban sokkal kevésbé előkelő helyekről származtatják le az ethnografusok, mint régebben, amikor minden cigány Faraó ivadékának tarthatta magát. Az új elmélet szerint a cigányok egy magasabb és egy alacsonyabb műveltségű fokon álló afrikai nép összevegyüléséből eredtek. A műveltebb törzsek közé buszhamannok s az őserdők törpe lakói tartoznak, a kik nomád életmódot folytatnak s még a vadászathoz is a legkezdtelegesebb fegyvereket használják. A műveltebb népsém lehetett őstermelő, mert a cigányokban semmi nyoma nincs a röghöz kötöttség iránti hajlamak. De viszont a falovégi sátrak alján annyira elterjedt babona, kártyavetés, igézés, jóvendőlés, kuruzslás azt látszik bizonyítani, hogy ezek a meserségek már őseredetűek. Ehhez azonban némileg fejlett értelem kell. Az olyan nép nem ért kuruzsláshoz s varázsláshoz, a melynél a gondolkozás alig haladja túl az eszesebb állatokét, Afrikában vannak szerencse népfajok, amelyek efféle csodás dolgok kialakításával és megfejlesztésével nagy előszarattól foglalkoznak. Valószínű, hogy ő-eiknek nagyrészek volt a cigányfaj kiválásában.

Az anyák, mint birák Egy new-yorki jelentés szerint a vashingtongi kormány oly törvényjavaslatot fog legközelebb betervezni, hogy a 12 évesnél fiatalabb gyermekek által elkövetett kihágásokban férjes asszonyukból alakult törvényszék ítéljen. Az az elv tehát, hogy az anyák az egyedül illetékes birái a gyermek kihágásainak s rakoczzatlanságainak Amerikában ugyszólván a lami szentesítést nyert.

Az ok. 1. Felsőbb leányiskolai növendék: A ti tanárnőtok rengeteg sok házi feladatot ad fel!

2. Felsőbb leányiskolai növendék: Ezt csupán boszubl teszi, hogy annál kevesebb időn legyen a sétatérre menni, ahol ő a katonatisztekre leselkedik.

Miért vőlegénykedik. I. Fiatalember: Micsoda? Te már megint jegybe jársz?

II. Fiatalember: Mi van ebbe különös? Hát talán bizony olyan jól nézek ki, hogy nem férne már rám egy kis potya ebéd és vacsora?

KÖZGAZDASÁG.

Debreczen, aug. 15.

Hausse a buzapiacon. A gabona-börzén a buza ára hetek óta egészben véve hanyatló s egy métermázsza ma körülbelül egy forinttal olcsóbb, mint volt hat hét előtt. Pedig ez éppen nincsen megokolva, mert kiderült es biztossá lett, hogy az ideai termés egészben áéve rosszabb a mult évinél. Nem ugyan nálunk, hanem világszerte. E tekintetben érdekes adatokat közöl a londoni Statist legutóbbi száma.

Angliában a termés jobb az átlagnál, egy hold megad 32 bushelt. Tavaly a hivatalos becslés szerint 34.7 bushelt adott. Az importálendő mennyiséget 21 1/2 millió quarterre teszik, a mult szezonban csak 20 1/2 millió volt. A Statist azonban azt hiszi, hogy a kiapadt tartalék kiegészítésére ezenkívül fog kellenni még legalább két millió quarter.

A francia termést 40—42 millió quarterre lehet becsülni. Ez azt jelenti, hogy Franciaországnak mintegy 3 millió quarterre

lesz szüksége, míg a mult évadban beerte egy millióval.

Németországnak nincs oly jó termése, mint tavaly. Belgiumban a belföldi termésben a viharok nagy károkat okoztak, úgy, hogy több idegen buzára lesz szükség mint 1898/9-ben.

E két országnak Hollandiával együtt legalább 11 1/2 millió quartet kell bevennie, míg a mult évben beérték 10 1/2 millióval. Hasonló helyzetben van Olasz- és Spanyolország is.

Ausztria és Magyarország termése jobb az átlagosnál. Föl lehet tehát tenni, mondja forrásunk, hogy a monarchia, mely hajdan a buzaexportnál oly jelentékeny szerepet vitt, be fogja érni saját termésével. Az utolsó két évben ugyanis idegen buzára szorult.

Oláhországban és Bulgáriában alig lesz mit exportálni, mert a fölösleg nem több 1 1/2 quanternél. 1896-ban 9 millió volt!

Oroszországból, miután a termés a mult évinél is rosszabb, csak akkor indul meg a kivétel, ha az árak jutalmazóbbak lesznek, mint a milyenek most.

E szerint az importra szoruló országoknak legalább 43 millió quartar lesz szükségük, míg a lefolyt évadban elég lett volna 38 millió is. A 43 millióból legfőlebb 20 milliót fődözhetnek Európából, a fennmaradó 23 milliót tehát Amerikának kell adni. De az Egyesült-Államok ez évi termését, szemben a mult évi 700 millió bushellel, csak 550 millió bushelre becsülik. Ebből az európai szükséglet csak egy fedezhető, ha a mult évi készleteket is igénybe veszik.

Az általános vélemény tehát az, hogy az idén jóval kevesebb a rendelkezésre álló buza, mint a mult évben, ennél fogva az árak megállapításánál az előadónak nagyobb lesz a hatalma, mint volt 1898/9 ben.

Az árak tehát bár nem rohamosan, de minden valószínűség szerint emelkedni fognak.

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Aug. 14. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (párónként 400 kgm felüli) — kr. Közép pkint 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat közép (párónként 251—320 kg. 42—43 kr. Fialat könnyű párónként 240 kg. sulyban 43—44 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. f. sulyban 43—43 1/2 krig.

Sertés létszám: 1899. évi Auguszt. hó 7. napján volt készlet 43.735 darab, aug. 6. felhajtott 815 drb, 1899 aug. 7-én elszállított 670 db. 8-ára maradt 43880 db. A A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

Aug. 9.

A készruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Table with columns: Baza, kilós, Ár 100 kg., 100 kilogramm ára. Rows include Bánsági, Tiszavidéki, Pestvidéki, Fehérmegyei, Bácskai, Északmag.

Table with columns: Min. lekt.-ben, Arklógram. Rows include Rozs elsőrendű, másodrendű, Árpatafakarmánynak, égetni való, serfözdei, Zab, Tengeri bánsági, más nemű, Repcze bánsági.

CSARNOK.

Hatásos szer.

Maurik J.

— De kalauz ur, hiszen ez az első osztály nem dohányzók részére!

— Már nincs hely a másodikban.

— No igen... de tetszik tudni, harmadosztályu jegyem van... és...

— De szálljon már be nagys... asszonyosság! — szól türelmetlenül a kalauz, aki az utazónót, ahhoz, hogy nagysád-nak szólítsa, kissé kevesli. — De kérem már itt az ideje!

— Tehát a viszontlátásra, kedves kis Margitkám! — Mialatt fel akar kapaszkodni az utas a kocsiba, többször integet egy fiatal leánykának, a ki különféle sarkalával megrakva, a Perronon áll. — Add át csókomat es tiszteletemet az otthonvalóknak, halod? Ugy gyermekem, most add ide kérek a kalapskatulyát, a kis kosarat és a nagy kosarat, igen?

— Tessék beszállni!

— Igen, igen! Istenem, de magas! — sóhajlja a kövér asszonyosság, a ki balkezevel a kocsí ajtajába kapaszkodik és biaba erőlködik feljutni, mialatt jobb kezében egy esernyőt es utazótáskát tart, hóna alatt pedig egy papírskatulyát majdnem laposra nyom.

— Kész! Hangzik az állomásfőnök hangja a kocsik ajtaját pedig hangos zajjal csapkodják be a kalauzok. — Kész — Me-hett!

— Nem, nem, még nem! — Nyögi a testes nő felig a kocsí ajtajába, félig a lépcsőfokokra szorítva.

— I... így... h... oop! — Nevetve könnyíti meg a kalauz a nő nehéz munkáját és besegíti a kocsiba.

— Margit, a kalapskatulyám! — hangzik hirtelen a nehézkes utas hangja a nyitott kocsí ablaka előtt. — Ugy kedve-em, köszönöm, no még azt a kosarat is. Így, jól van bezárva? Ne felejtse el a macskákról gondoskodni, meg a kanári madárról és...

— Kérem, tessék kocsí a közeléből eltávolozni!

— Margit! — ismét kidugja a fejét az asszonyosság az ablakon. — El ne feledd viszakérni az üres befőttes üvegeket!

A vonat lassu döcögéssel megindul, majd kiérve a városkából, rohamos futásnak ered.

— Istenem, Istenem, mennyi vesződés! — nyögi az asszony fardtan, miközben az egyetlen utas meléül, a ki kinyújtott lábbal javában alszik. — Oh istenem, oh istenem!

— Mi történt az istenért! kiáltja az utas álmából följedve.

— Ah, ön aludt? Akkor bocsáson meg kérem; a nagy sietség és láрма közepette észre sem vettem önt. Nem találja, hogy ez a kocsí nagyon döcög?

— En? Igen... nem... tudom is én! — mondja almosan az utas és visszadőlve előbbi helyzetébe, behunyja rzemeit.

— No ez mégis boszantó — mormogja az asszony, mialatt nagy erőfeszítéssel a kalapskatulyát, a kis kosorát és a kézi taskáját; az ülés fölötti halóba iparkodik gyömöszölni.

— Oh, szent Isten! Ne vegye kérem rossz néven, igazan nem tehetek róla; különben csak gesztenye van benne, a sógorom gyermekeinek viszem, nagyon szeretik... Remélem, nem ütötte meg magát? Valóban kényelmetlen dolog ezeket a tárgyakat ide fölrakosgatni.

— Az igazat megvallva, okosabban tenné, ha a másik oldalra vinne a csomagjait, ott egészen üres a háló. Különbén még valami nagyobb tárgy esik reám... és...

— Természetesen, igaza van! Ugyancsak megüthette volna magát! Szerencse, hogy így végződött, igazán szerencse!

Az utas hatra tolja egy kissé a sapkáját, nagyot nyújtózkodva ásítózik és haragos pillantást vet a kövér asszonyra, a ki orrára csuszott pápaszeme fölött bambán kedveskedő mosolylyal nézi, így szólván:

— Ugy-e bár faradt az utazástól! Azt én émelkedettebb hangon folytatja: Szent Isten, most jut eszembe, mert közelebbről szemügyre veszem — én ismerem önt!

— Ön?... Engem? — mondja az utas ijedten fölugorva.

— Igen, ön ugyebár Bolders ur a főutczai rubakereskedésből?

— Nagyon sajnalom, véletlenül nem!

— Be kár! Latja, tiszzer egymásután meg mertem volna esküdni arra, hogy ön Blonders ur, de ha ön maga mondja, akkor bizonyára úgy van. Ejnye, ejnye, de hát lehetséges! Ugyan az az ember, mint Blonders Janos... de ha jól meg nézem, mégis különbözik... a Bondersek mind vöröshajuak, ön pedig szőke.

— Ugy! A... a... ooh — hangos ásítózással dől végig az ülésen az utas és boszankodó pillantást vet szomszédjére.

— De a Bondersék vastag orra önnek is meg van, milyen különös... és...

— Az én nevem Palen és almos vagyok! — hangzik vissza röviden és haragosan újból behunyja szemét, két kezét a mellén összefonja és kényelmesen nyujtja lábait a szemközti ülésre.

(Folyt. köv.)

Az idegbaj.

Az idegbaj különösen asszonyoknál gyakran föllépő és nagyon fájdalmas betegség; olykor csak a fejbe fészkei be magát, de néha a test különböző részeire is kiterjed. Néha néha hirtelen elmúlik, hogy hosszabb-rövidebb idő múlva ismét föllépjen. A roham idején szánalmas állapotban van a beteg, a legcsekélyebb mozgást sem bírja el es fájdalma gyakran akkora, hogy még az erkölcsöt is megtámadja. Az idegbaj eredetével rendesen nem törődik az ember, pedig a gyógyításra fontos annak ismerete, hogy az idegbaj gyakran a vérszegénység és idegyöngeség egyik következménye. Az idegbaj megszüntetésére használt kurák közül azt a gyógyítóst kell ajánlani, a mely hatással van az általános állapotra, mert elsőbben is a vérszegénységet kell legyőzni és az idegeket kell megerősíteni. Ezt legjobban a Pink-pilulával lehet elérni, mely legkitünőbb és legkövetesebb szer a vér fölfrissítésére és az idegek erősítésére. A Pink-Pilulának meglepő hatása volt minden idegbajnál, valamint minden olyan bajnál, mely a vér gyöngeségéből származott, minő például a vérszegénység, sárgaság stb.

Richard Eliz asszony Coffraneban, (Svájc, Neufchâtel-Canton) fölbatalmazott bennünket, hogy levelet melyben a Pink pilulák elő idézte eredményről ír, közzé tegyük.

— Minden héten rendesen borzasztó idegbajgyötört, mely miután irtózatosskintokozott, kétségbeejtő állapotba jutott. Nem volt erőm, elveszett a bátorságom, semmi sem izlett és elkerült az álom és étvágy. E szomorú helyzetben elhatároztam, hogy a Pink-pilulát fogom használni, a mely nagy és szerencsés változást teremtett meg. Ma a legjobb egészségben agyok és ha még egyszer elfog a fájdalom, segítséget ismét a Pink-pilulától várok, amelyet nyugodt lekiismerettel ajánlhatok. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legjobb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

Sirkövek!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy
Piacz utca 69. számú háznál
a Megyeházzal szemben levő
Fióközletben
mindenféle és fajta

sirköveket
a ház lebontása miatt mélyen
leszállított gyári áron árusítom el.

Kiváló tisztelettel

Kegyes Ferencz.

!!Ma utolsó előadás!!

A külső vásártéren.

A világ legjobban

idomított kutyái

minden verseny kizárva.

Ő cs. és kir. fensége főherceg és főhercegnő **Alice Toskánból** 1893-ban Salzbürgben továbbá ő fensége **Ferencz József** braganzi herceg Nagyváradon legmagasabb látogatásával és megelégedésük kifejezésével tüntetett ki.

Caro, a világ egyetlen **zongorázó kutyája** s úgy ő, mint 20 társa csodaállatok. **Caro** „Az utolsó rózsát“ a Mártha operából játsza, az ő kedvenc darabját. Míg a többi kutyákat is sok fáradtság után **írás, olvasás és számolásra** rábirtam ugyanmilyre, hogy a közönség által feladott **számtani** példákat megoldani képesek. Ismerik a színeket, a virágokat, erőmutatványokat produkálnak és tánczolnak. Szóval a művészet legnagyobb fokán állanak, eddig még sohasem létezett módon. Ezen érdekes csoda-előadáshoz bátorodom a n. é. közönséget meghívni.

Belépti-díj: Tamlásszék **50** kr, I-ső hely **40** kr, II-ik hely **30** kr, III-k hely **15** kr. Katonák csillag nélkül és diákok az elő három helyre felét fizetik.

Előadás tartatik d. u. 4, 6 és 8 óraker.

PRECHTL H.

igazgató.

Geréby Fülöp Utódai

Debreczen.

Van szerencsénk a nagyérdemű gazdaközönség szives figyelmét következő gazdasági czikkeinkre felhívni, u. m.:

legjobb minőségű **dohányzsineg** kézi gyártmány, különféle minőségű **gépkenő-olajok**, **Towottkenőcs**, legfinomabb **kék uszó kocsi-kenőcs**, **Carbolineum**, **Carbolsav**, **Creolin**, **fedéllemez**, **kátrány** stb.

Továbbá ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat mindenféle

fűszer- és csemegeárúkból legkitünőbb minőségben és a **legjutányosabb árak** mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközölcnek.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: 50.000 korona

értékben

és több, kisebb nyeremény, összesen

1006 nyeremény 100,000 korona értékben.

== Egy sorsjegy ára 20 krajczár. ==

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonással azonnal **készpénzben** beváltja **Budapesten**: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy **Szegeden**: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénztintezetek a **nyerő kívánságára** készek az

50.000 korona értékű főnyereményt

egy hasonértékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becserélni.

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899. szept. 10-én este 6 óraker.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytőzsdékben egyéb elárusító helyeken.

Viszontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,

Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.